

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 2700/98**av 17. desember 1998****om definisjoner av kjennetegn ved statistikk over foretaksstrukturer(*)**

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EF, Euratom) nr. 58/97 av 20. desember 1996 om statistikk over foretaksstrukturer⁽¹⁾, særlig artikkel 12 nr. iii), og

ut fra følgende betraktninger:

Rådsforordning (EF, Euratom) nr. 58/97 fastsatte en felles ramme for utarbeiding av fellesskapsstatistikk over strukturen, virksomheten, konkurransedyktigheten og resultatene til foretak i Fellesskapet.

Det er nødvendig å fastsette et sett av definisjoner for kjennetegnene ved statistikk over foretaksstrukturer.

De planlagte tiltakene er i samsvar med uttalelse fra Komiteen for det statistiske program –

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

1. De kjennetegn som er nevnt i artikkel 4 i rådsforordning (EF, Euratom) nr. 58/97, er definert i vedlegget til denne forordning.
2. I disse definisjonene bruker henvisningene til selskapenes regnskaper de overskrifter som er fastsatt i artikkel 9 (balanse), artikkel 23 (resultatregnskap) eller artikkel 43 (noter til regnskapet) i rådsdirektiv 78/660/EØF⁽²⁾.

Artikkel 2

1. Medlemsstatene skal anvende disse definisjonene på data som gjelder referanseåret 1999 og de påfølgende år.
2. Medlemsstatene skal også anvende disse definisjonene på data som gjelder referanseårene 1995, 1996, 1997 og 1998 når dette svarer til nåværende nasjonal praksis.

Artikkel 3

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 344 av 18.12.1998, s. 49, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 23/2000 av 25. februar 2000 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXI (Statistikk), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

⁽¹⁾ EFT L 14 av 17.1.1997, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 17. desember 1998.

For Kommisjonen

Yves-Thibault de SILGUY

Medlem av Kommisjonen

*VEDLEGG**DEFINISJONER AV KJENNETEGN*

Kode: **11 11 0**

Tittel: **Antall foretak**

Definisjon

En fortegnelse over antall foretak i den aktuelle populasjon registrert i foretaksregisteret, korrigert for feil i klassifisering av enheter og manglende registrering. Ikke-aktive foretak utelates. Denne statistikken bør omfatte alle enheter som er aktive i det minste i en del av referanseperioden.

Kode: **11 12 0**

Tittel: **Antall nystartede foretak**

Definisjon

En fortegnelse over antall nystartede foretak i den aktuelle populasjon registrert i foretaksregisteret, korrigert for feil. Nystarting består i opprettelse av en kombinasjon av produksjonsfaktorer, når ingen andre foretak er involvert. Nystarting omfatter ikke tilvekst i populasjonen som følge av fusjoner, oppstykkning, deling eller omorganisering av en gruppe foretak. Det omfatter ikke tilvekst i en underpopulasjon som følge bare av en endring i virksomhet.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i antall foretak (11 11 0).

Kode: **11 13 0**

Tittel: **Antall opphørte foretak**

Definisjon

En fortegnelse over antall opphørte foretak i den aktuelle populasjon registrert i foretaksregisteret, korrigert for feil. Opphør består i oppløsning av en kombinasjon av produksjonsfaktorer, når ingen andre foretak er involvert. Opphør omfatter ikke avganger fra populasjonen som følge av fusjoner, overtakelse, oppstykkning eller omorganisering av en gruppe foretak. Det omfatter ikke avgang fra en underpopulasjon som følge bare av en endring i virksomhet.

Kode: **11 21 0**

Tittel: **Antall lokale enheter**

Definisjon

En fortegnelse over antall lokale enheter i den aktuelle populasjon registrert i foretaksregisteret, korrigert for feil i klassifisering av enheter og manglende registrering. Lokale enheter må være tatt med selv om de ikke har noen lønnede arbeidstakere. Denne statistikken bør omfatte alle enheter som er aktive i det minste i en del av referanseperioden.

Kode: **11 31 0**

Tittel: **Antall bransjeenheter**

Definisjon

En fortegnelse over antall bransjeenheter i den aktuelle populasjon registrert i foretaksregisteret, korrigert for feil i klassifisering av enheter og manglende registrering, eller et anslag dersom denne typen enhet ikke er registrert. Denne statistikken bør omfatte alle enheter som er aktive i det minste i en del av referanseperioden.

Kode: **12 11 0**
Tittel: **Omsetning**

Definisjon

Omsetning omfatter de samlede beløp fakturert av observasjonseenheten i løpet av referanseperioden, og dette tilsvarer salg på markedet av varer eller tjenester levert til tredjemann.

Omsetning omfatter alle skatter og avgifter på varene eller tjenestene som er fakturert av enheten, med unntak av merverdiavgift som enheten har fakturert kunden, og andre lignende fradragsberettigede avgifter direkte knyttet til omsetningen.

Den omfatter også alle andre utgifter (transport, emballasje osv.) som belastes kunden, selv om disse utgiftene er oppført separat på fakturaen. Prisreduksjoner, rabatter og fradrag, samt verdien av returnert emballasje, må trekkes fra.

Inntekt klassifisert som andre driftsinntekter, finansinntekter og ekstraordinære inntekter i selskapets regnskap, utelates fra omsetningen. Driftstilskudd mottatt fra offentlige myndigheter eller Den europeiske unions institusjoner utelates også.

For næringsgruppe 66.01 og 66.03 i NACE Rev. 1 er den tilsvarende tittelen på dette kjennetegnet «tegnert bruttopremie».

Merk: Produksjonsskatter kan inndeles i tre grupper.

- i) Den første omfatter merverdiavgift og andre fradragsberettigede skatter direkte knyttet til omsetningen og som er utelatt fra denne. Disse skattene innkreves trinnvis av foretaket og belastes sluttkjøperen fullt ut.
- ii) Den andre gruppen omfatter alle andre skatter og avgifter knyttet til produkter som er enten 1) knyttet til omsetningen og ikke fradragsberettigede, eller 2) avgifter på produkter som ikke er knyttet til omsetningen. Det dreier seg om skatter og avgifter på import og avgifter på produksjon, eksport, salg, overdragelse, leasing eller levering av varer og tjenester eller som følge av bruk av disse til eget forbruk eller egen investering.
- iii) Den tredje gruppen omfatter næringskatter. Disse er obligatoriske betalinger uten vederlag, i kontanter eller naturalier som er pålagt av offentlige myndigheter eller Den europeiske unions institusjoner, i forbindelse med produksjon og import av varer og tjenester, ansettelse av arbeidskraft, eiendoms- eller bruksrett til jord, bygninger eller andre aktiva som brukes i produksjonen, uten hensyn til mengden eller verdien av varer og tjenester som produseres eller selges.

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning som definert ovenfor for statistiske formål omfatter regnskapskategorien «netto omsetning».

Forbindelse med andre variabler

- Omsetning brukes i beregningen av *Produksjonsverdi* (12 12 0) og andre aggregater og saldoer.
- Omsetning kan inndeles etter virksomhet: Omsetning fra i) *hovedvirksomheten*, ii) *industrivirksomhet*, iii) *virksomhet innen kjøp og videresalg*, iv) *formidlingsvirksomhet*, v) *annen tjenestevirksomhet* (18 11 0-18 15 0).
- Omsetning kan inndeles etter produkttype: *Fordeling av omsetning etter produkttype* (18 21 0).
- Omsetning kan inndeles etter kundetype: *Prosentandel av omsetning til* i) *detaljister* (25 11 1), ii) *profesjonelle brukere* (25 11 2), iii) *sluttforbrukere* (25 11 3).

Kode: **12 12 0**
Tittel: **Produksjonsverdi**

Definisjon

Produksjonsverdien måler det beløp som faktisk produseres av enheten, basert på salg, herunder endringer i beholdning og videresalg av varer og tjenester.

Produksjonsverdien defineres som omsetning, pluss eller minus endringene i beholdning av ferdige produkter, produkter under produksjon og varer og tjenester kjøpt med henblikk på videresalg, minus kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg, pluss kapitalisert produksjon, pluss andre driftsinntekter (med unntak av tilskudd). Inntekter og utgifter klassifisert som finansielle eller ekstraordinære i selskapets regnskap, utelates fra produksjonsverdien.

Kjøp av tjenester som skal ytes til tredjemann i uendret stand, er innbefattet i kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg.

Det er nødvendig med særskilte beregningsmetoder for NACE Rev. 1-næringsgruppene 66.01 og 66.03.

Merk: Kapitalisert produksjon omfatter produksjon for egen regning, dvs. alle varer som produseres av foretaket og beholdes av dette som investering. Sistnevnte omfatter produksjon av faste materielle aktiva (bygninger osv.) samt immaterielle aktiva (utvikling av programvare osv.). Kapitalisert produksjon er usolgt produksjon og verdsettes til produksjonskostnad. Merk at disse kapitalvarene også skal tas med under investeringer.

Merk: Andre driftsinntekter er en kategori i selskapets regnskap. Innholdet i denne kategorien kan variere mellom sektorene og over tid, og kan dermed ikke defineres nøyaktig for statistiske formål.

Forbindelse med andre variabler

De ulike postene som inngår i produksjonsverdien, omfattes av følgende regnskapskategorier:

- *netto omsetning,*
- *inngår i andre driftsinntekter – unntatt tilskudd,*
- *variasjon i beholdning av ferdige produkter og produkter under produksjon, inngår i råstoffer og forbruksvarer i forbindelse med innkjøp og endring i beholdning av varer for videresalg,*
- *arbeid utført av foretaket for egen regning og oppført som aktiva.*

Forbindelse med andre variabler

Produksjonsverdi er basert på:

Omsetning (12 11 0),

+/- *Endring i beholdning av ferdige produkter og produkter under produksjon framstilt av enheten* (13 21 3)

+/- *Endringer i beholdninger av varer og tjenester kjøpt for videresalg i uendret stand* (13 21 1),

– *Kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand* (13 12 0),

+ Kapitalisert produksjon,

+ Andre driftsinntekter (unntatt tilskudd).

– Produksjonsverdi brukes i beregningen av *bruttoprodukt til faktorkostnad* (12 15 0) og andre aggregater og saldoer.

Kode: **12 13 0**

Tittel: **Bruttoavance på varer til videresalg**

Definisjon

Tilsvarende fortjeneste på kjøps- og videresalgsvirksomhet uten videre bearbeiding. Beregnes ut fra omsetning, kjøp og endringer i beholdningen av varer og tjenester kjøpt for videresalg i uendret stand.

Innbefattet i omsetning, kjøp og endringer i beholdningen av varer og tjenester for videresalg er salg, kjøp og endringer i beholdningen av tjenester kjøpt for å ytes til tredjemann i uendret stand.

Kalles også bruttofortjeneste.

Forbindelse med selskapets regnskap

Disse tallene kan ikke angis separat i selskapets regnskap. De inngår i *netto omsetning og råstoffer og forbruksvarer*.

Forbindelse med andre variabler

Bruttoavance på varer til videresalg er basert på:

Omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg (18 13 0),

– *Kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand* (13 12 0),

+/- Endringer i beholdninger av varer og tjenester kjøpt for videresalg i uendret stand (13 21 1),

– Bruttoavance på varer til videresalg inngår i *Produksjonsverdi* (12 12 0).

Kode: **12 14 0**

Tittel: **Bruttoproduct i basispris**

Definisjon

Bruttoproduct i basispris beregnes ut fra produksjonsverdien pluss produktsubsidier, minus kjøp av varer og tjenester (som ikke er kjøpt for videresalg i uendret stand) pluss eller minus endring i beholdninger av råstoffer og forbruksvarer minus andre avgifter på produkter som er knyttet til omsetningen, men ikke fradragsberettiget. Bruttoproduct i basispris tilsvarer den verdiøkning som tilføres av de forskjellige produksjonsfaktorene i den aktuelle enhetens driftsvirksomhet.

Inntekter og utgifter klassifisert som finansielle eller ekstraordinære i selskapets regnskap, utelates fra bruttoproduktet.

Bruttoproduct i basispris beregnes «brutto» fordi verdjusteringer (f.eks. avskrivning) ikke trekkes fra.

Merk: Driftstilskudd kan inndeles i to grupper.

- i) Produktsubsidier er tilskudd som betales per vare- eller tjenesteenhet. Subsidien kan være et særskilt pengebeløp per vare- eller tjenesteenhet eller den kan beregnes ut fra verdien som en bestemt prosentandel av prisen per enhet. Produktsubsidier skal vanligvis betales når varen eller tjenesten produseres, selges eller importeres, men de kan også betales under andre omstendigheter, f.eks. når en vare overdras, leases, leveres eller brukes til eget forbruk eller egen investering.
- ii) Næringsubsidier er tilskudd som mottas av en enhet, og som ikke er knyttet til mengden eller verdien av varer som er produsert eller solgt. Disse subsidiene omfatter særlig tilskudd til lønninger og arbeidsstyrken, tilskudd til miljøvern og rentesubsidier.

Investeringsstilskudd utelates. Det er nødvendig med særskilte beregningsmetoder for NACE Rev. 1-næringsgruppene 66.01 og 66.03.

Merk: Produksjonsskatter kan inndeles i tre grupper.

- i) Den første omfatter merverdiavgift og andre fradragsberettigede skatter direkte knyttet til omsetningen og som er utelatt fra denne. Disse avgiftene innkreves trinnvis av foretaket og belastes sluttkjøperen fullt ut.
- ii) Den andre gruppen omfatter alle andre skatter og avgifter knyttet til produkter som er enten 1) knyttet til omsetningen og ikke fradragsberettiget, eller 2) avgifter på produkter som ikke er knyttet til omsetning. Det dreier seg om skatter og avgifter på import og avgifter på produksjon, eksport, salg, overdragelse, leasing eller levering av varer og tjenester eller som følge av bruk av disse til eget forbruk eller egen investering.
- iii) Den tredje gruppen omfatter næringskatter. Disse er obligatoriske betalinger uten vederlag, i kontanter eller naturalier som er pålagt av offentlige myndigheter eller Den europeiske unions institusjoner, i forbindelse med produksjon og import av varer og tjenester, ansettelse av arbeidskraft, eiendoms- eller bruksrett til jord, bygninger eller andre aktiva som brukes i produksjon, uten hensyn til mengden eller verdien av varer og tjenester som produseres eller selges.

Forbindelse med selskapets regnskap

Bruttoprodukt i basispris kan beregnes ut fra følgende regnskapskategorier:

- netto omsetning,
- variasjon i beholdning av ferdige produkter og produkter under produksjon,
- arbeid utført av foretaket for egen regning og oppført som aktiva,
- råstoffer og forbruksvarer,
- andre eksterne kostnader,
- inngår i andre driftskostnader – unntatt skatter og avgifter på produksjon,
- inngår i andre driftsinntekter – unntatt driftstilskudd til produksjon.

Forbindelse med andre variabler

Bruttoprodukt i basispris er basert på:

Omsetning (12 11 0),

- Samlet kjøp av varer og tjenester (13 11 0),
- +/- Endringer i beholdninger av varer og tjenester (13 21 0),
- + Kapitalisert produksjon,
- + Andre driftsinntekter (unntatt tilskudd til produksjon),
- Andre avgifter på produkter som er knyttet til omsetning, men ikke fradragsberettiget.

Kode: **12 15 0**

Tittel: **Bruttoprodukt til faktorkostnad**

Definisjon

Bruttoprodukt til faktorkostnad er bruttoinntekten fra driftsvirksomhet etter justering for driftstilskudd og produksjonsskatter.

Den kan beregnes ut fra omsetning, pluss kapitalisert produksjon, pluss andre driftsinntekter, pluss eller minus endringer i beholdninger, minus kjøp av varer og tjenester, minus andre avgifter på produkter som er knyttet til omsetning men ikke er fradragsberettiget, minus næringskatter. Alternativt kan den beregnes ut fra brutto driftsresultat ved å legge til lønnskostnader.

Inntekter og utgifter klassifisert som finansielle eller ekstraordinære i selskapets regnskap, utelates fra bruttoproduktet.

Bruttoprodukt til faktorkostnad beregnes «brutto» fordi verdijusteringer (f.eks. avskrivning) ikke trekkes fra.

Merk: Produksjonsskatter kan inndeles i tre grupper.

- i) Den første omfatter merverdiavgift og andre fradragsberettigede skatter direkte knyttet til omsetningen og som er utelatt fra denne. Disse avgiftene innkreves trinnvis av foretaket og belastes sluttkjøperen fullt ut.
- ii) Den andre gruppen omfatter alle andre skatter og avgifter knyttet til produkter som er enten 1) knyttet til omsetningen og ikke fradragsberettiget, eller 2) avgifter på produkter som ikke er knyttet til omsetning. Det dreier seg om skatter og avgifter på import og avgifter på produksjon, eksport, salg, overdragelse, leasing eller levering av varer og tjenester eller som følge av bruk av disse til eget forbruk eller egen investering.
- iii) Den tredje gruppen omfatter næringskatter. Disse er obligatoriske betalinger uten vederlag, i kontanter eller naturalier som er pålagt av offentlige myndigheter eller Den europeiske unions institusjoner, i forbindelse med produksjon og import av varer og tjenester, ansettelse av arbeidskraft, eiendoms- eller bruksrett til jord, bygninger eller andre aktiva som brukes i produksjonen, uten hensyn til mengden eller verdien av varer og tjenester som produseres eller selges.

Det er nødvendig med særskilte beregningsmetoder for NACE Rev. 1-næringsgruppene 66.01 og 66.03.

Forbindelse med selskapets regnskap

Bruttoprodukt til faktorkostnad kan beregnes ut fra følgende regnskapskategorier:

- netto omsetning,
- variasjon i beholdning av ferdige produkter og produkter under produksjon,
- arbeid utført av foretaket for egen regning og oppført som aktiva,
- råstoffer og forbruksvarer,
- andre eksterne kostnader,
- andre driftskostnader,
- andre driftsinntekter.

Forbindelse med andre variabler

Bruttoprodukt til faktorkostnad er basert på:

Omsetning (12 11 0),

- +/- Endringer i beholdninger av varer og tjenester (13 21 0),
 - + Kapitalisert produksjon,
 - + Andre driftsinntekter,
 - Samlet kjøp av varer og tjenester (13 11 0),
 - Andre avgifter på produkter som er knyttet til omsetning, men ikke fradragsberettiget,
 - Næringskatter.
- Bruttoprodukt til faktorkostnad brukes i beregningen av brutto driftsresultat (12 17 0) og andre aggregater og saldoer.

Kode: **12 17 0**

Tittel: **Brutto driftsresultat**

Definisjon

Brutto driftsresultat er resultatet som skapes av driftsvirksomheten etter fradrag av arbeidskraftskostnader. Det kan beregnes ut fra bruttoprodukt til faktorkostnad minus lønnskostnader. Det er saldoen som er disponibel for enheten, og som gjør det mulig for den å tilbakebetale investorer og kapitalinnskytere, betale skatt og finansiere alle eller deler av sine investeringer.

Inntekter og utgifter klassifisert som finansielle eller ekstraordinære i selskapets regnskap, utelates fra brutto driftsresultat.

Forbindelse med selskapets regnskap

Brutto driftsresultat kan beregnes ut fra følgende regnskapskategorier:

- netto omsetning,
- variasjon i beholdning av ferdige produkter og produkter under produksjon,
- arbeid utført av foretaket for egen regning og oppført som aktiva,
- råstoffer og forbruksvarer,
- andre eksterne kostnader,
- andre driftskostnader,
- andre driftsinntekter,
- personalkostnader.

Forbindelse med andre variabler

Brutto driftsresultat er basert på:

Bruttoprodukt til faktorkostnad (12 15 0)

– Personalkostnader (13 31 0).

Kode: **13 11 0**

Tittel: **Samlet kjøp av varer og tjenester**

Definisjon

Kjøp av varer og tjenester omfatter verdien av alle varer og tjenester kjøpt i løpet av regnskapsperioden for videresalg eller forbruk i produksjonsprosessen, med unntak av kapitalvarer hvis forbruk er registrert som kapitalslit. De aktuelle varer og tjenester kan enten videreselges med eller uten ytterligere bearbeiding, forbrukes i produksjonsprosessen eller lagres.

Innbefattet i slike kjøp er de materialer som inngår direkte i de produserte varene (råstoffer, halvfabrikater, komponenter), pluss ikke-kapitalisert verktøy og utstyr av liten verdi, verdien av hjelpematerialer (smøremidler, vann, emballasje, vedlikeholds- og reparasjonsmaterialer, kontormaterialer), samt energiprodukter. Innbefattet i denne variabelen er innkjøp av råstoffer som inngår i produksjonen av kapitalvarer i enheten.

Tjenester som er betalt i løpet av referanseperioden, tas også med selv om det ikke dreier seg om tjenester som inngår direkte i produksjonen. Dette tallet omfatter betaling for alt arbeid utført av tredjemann på vegne av enheten, herunder løpende reparasjoner og vedlikehold, installasjonsarbeid og tekniske undersøkelser. Beløp betalt for installasjon av kapitalvarer og verdien av kapitaliserte varer, utelates.

Betaling for ikke-industrielle tjenester er også innbefattet, f.eks. advokat- og revisorhonorarer, patenter og lisensgebyrer (når de ikke kapitaliseres), forsikringspremier, kostnader ved generalforsamlinger og møter i styringsorganer, bidrag til bransje- og yrkesorganisasjoner, utgifter til post, telefon, elektronisk kommunikasjon, telegraf og telefaks, transporttjenester for varer og personale, reklamekostnader, provisjoner (når de ikke er inkludert i lønninger), leieutgifter, bankgebyrer (unntatt rentebetaling) og alle andre forretningstjenester som ytes av tredjemann. Innbefattet er tjenester som bearbeides og kapitaliseres av enheten som kapitalisert produksjon.

Kostnader klassifisert som finansielle kostnader eller ekstraordinære kostnader i selskapets regnskap, utelates fra samlet kjøp av varer og tjenester.

Kjøp av varer og tjenester verdsettes til innkjøpsprisen fratrukket fradragsberettiget merverdiavgift og andre fradragsberettigede avgifter direkte knyttet til omsetning.

Alle andre skatter og avgifter på produktene trekkes derfor ikke fra verdsettingen av kjøpene av varer og tjenester. Behandlingen av avgifter på produksjon er ikke relevant ved verdsetting av disse kjøpene.

Det er nødvendig med særskilte beregningsmetoder for NACE Rev. 1-næringsgruppene 66.01 og 66.03.

Forbindelse med selskapets regnskap

Kjøp av varer og tjenester kan beregnes ut fra følgende regnskapskategorier:

- *råstoffer og forbruksvarer* (før det tas hensyn til endringer i beholdninger av varer og tjenester),
- *andre eksterne kostnader* (før det tas hensyn til endringer i beholdninger av varer og tjenester),
- inngår i *andre driftskostnader* [delen som inngår her, gjelder betaling for varer og tjenester som ikke er tatt med i de to kategoriene ovenfor (råstoffer og forbruksvarer og andre eksterne kostnader).] Delen som ikke inngår her, gjelder betaling av avgifter på produksjon.

Forbindelse med andre variabler

Samlet kjøp av varer og tjenester brukes i beregningen av bruttoprodukt til faktorkostnad (12 15 0) og andre aggregater og saldoer.

Mange poster som inngår i samlet kjøp av varer og tjenester, er identifisert separat:

- *kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand* (13 12 0),
- *driftskostnader knyttet til bygninger og utstyr* (13 41 0), *salgskostnader* (13 42 0), *andre driftskostnader* (13 43 0). Merk at disse tre variablene, når de kombineres med variabel 13 12 0 ovenfor, er en uttømmende spesifikasjon av samlet kjøp av varer og tjenester for foretak i engros- og detaljhandel,

- *utgifter til avlønning av vikarer (13 13 1),*
- *utgifter til langtidsleie og til operasjonell leasing (13 41 1),*
- *kjøp av energiprodukter (20 11 0 og 20 21 0-20 31 0),*
- *prosentandel av kjøp fra grossister og innkjøpsgrupper (25 21 1) og prosentandel av kjøp fra produsenter (25 21 2).*

Kode: **13 12 0**

Tittel: **Kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand**

Definisjon

Kjøp med henblikk på videresalg er kjøp av varer for videresalg til tredjemann uten ytterligere bearbeiding. Det omfatter også kjøp av tjenester foretatt av servicebedrifter som deretter viderefakturerer dem – dvs. foretak med en omsetning som ikke bare består av agenturgebyrer fakturert for en tjenestefordling (som tilfellet er f.eks. med eiendomsめklere), men også det faktiske beløp som svarer til tjenesten (som tilfellet er f.eks. med kjøp av transporttjenester som videreselges i uendret stand av reisebyråer). Verdien av varer og tjenester som selges til tredjemann på provisjonsbasis, er utelatt, ettersom disse varene verken kjøpes eller selges av agenten som mottar provisjon.

Når tjenester for videresalg nevnes her, gjelder det tjenester som er resultatet av tjenestevirksomheten, retten (f.eks. inngangsbillett) til å bruke forhåndsbestemte tjenester, eller støtteutstyr som en tjeneste omfatter. Kjøp av varer og tjenester for videresalg i uendret stand verdsettes til innkjøpsprisen fratrukket fradragsberettiget merverdiavgift og andre fradragsberettigede avgifter direkte knyttet til omsetning. Alle andre skatter og avgifter på produktene trekkes derfor ikke fra verdsettingen av kjøpene av varer og tjenester.

Behandlingen av avgifter på produksjon er uten betydning ved verdsetting av disse kjøpene.

Forbindelse med selskapets regnskap

Kjøp av varer og tjenester for videresalg i uendret stand kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Det inngår i:

- *råstoffer og forbruksvarer,*
- *andre eksterne kostnader,*
- *andre driftskostnader.*

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *samlet kjøp av varer og tjenester (13 11 0)*

Kjøp av varer og tjenester for videresalg i uendret stand brukes ved beregning av *bruttoavanse på varer til videresalg (12 13 0)*, i *produksjonsverdi (12 12 0)* og andre aggregater og saldoer.

Kode: **13 13 1**

Tittel: **Utgifter til avlønning av vikarer**

Definisjon

Denne kategorien omfatter betaling til vikarbyråer og lignende organisasjoner for personale som disse skaffer. Bare betalinger for personale som ikke er knyttet til yting av en bestemt industriell eller ikke-industriell tjeneste, tas med.

Forbindelse med selskapets regnskap

Betaling for vikarer kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Det inngår i *andre eksterne kostnader* og *andre driftskostnader*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *samlet kjøp av varer og tjenester (13 11 0)*.

Kode: **13 21 0**

Tittel: **Endringer i beholdninger av varer og tjenester**

Definisjon

Endringer i beholdninger (positive eller negative) er differansen mellom verdien av beholdningene ved slutten og begynnelsen av referanseperioden. Endringer i beholdninger kan måles ved å beregne verdien av innlagring minus verdien av uttak og verdien av eventuelle gjentatte tap av varer på lager. Beholdninger registreres til innkjøpspris uten merverdiavgift dersom de kjøpes fra en annen enhet, ellers til produksjonskostnad.

Beholdninger (og endringer i beholdninger) kan inndeles som følger:

- beholdninger av ferdige produkter,
- beholdninger av produkter under produksjon,
- beholdninger av varer og tjenester innkjøpt for videresalg i uendret stand,
- beholdninger av råstoffer og forbruksvarer.

Dette innbefatter beholdningen av produkter som er ferdige eller under produksjon, som er produsert av enheten og som ennå ikke er solgt. Disse produktene omfatter produkter under produksjon som tilhører enheten, selv om de aktuelle produktene er i tredjemanns besittelse. Tilsvarende utelates produkter som befinner seg i enheten, men som tilhører tredjemann.

Dette innbefatter beholdningen av varer og tjenester som er kjøpt utelukkende med henblikk på videresalg i uendret stand. Beholdningen av varer og tjenester som leveres til tredjemann på provisjonsbasis, utelates. Produkter kjøpt for videresalg og lagret av tjenesteforetak, kan omfatte varer (industriutstyr i forbindelse med byggeavtaler om nøkkelferdige anlegg, eller bygninger i forbindelse med byggeprosjekter osv.) samt tjenester (rett til å bruke reklameplass, transport, innkvartering osv.).

Når det dreier seg om lagerførte tjenester, er de aktuelle tjenestene resultatet av tjenestevirksomheten, retten (f.eks. inngangsbillett) til å bruke forhåndsbestemte tjenester, eller støtteutstyr til tjenester.

Beholdninger av råstoffer og hjelpestoffer, halvfabrikater, komponenter, energi, ikke-kapitalisert, mindre verktøy og tjenester som tilhører enheten, medregnes.

Forbindelse med selskapets regnskap

Endringer i beholdninger av varer og tjenester kan beregnes ut fra følgende kategorier:

- *variasjoner i beholdninger av ferdige produkter og produkter under produksjon,*
- *inngår i råstoffer og forbruksvarer;*
- *inngår i andre eksterne kostnader;*
- *inngår i andre driftskostnader.*

Forbindelse med andre variabler

- Endringer i beholdninger av varer og tjenester brukes ved beregning av *bruttoprodukt i basispris* (12 14 0) og andre aggregater og saldoer.
- Endringer i beholdninger av varer og tjenester kan inndeles etter beholdningstype: i) *endringer i beholdninger av varer og tjenester kjøpt for videresalg i uendret stand* (13 21 1), ii) *endringer i beholdninger av ferdige produkter og produkter under produksjon, framstilt av enheten selv* (13 21 3) og iii) *endringer i beholdninger av råstoffer og forbruksvarer.*

Kode: **13 21 1**

Tittel: **Endringer i beholdninger av varer og tjenester kjøpt for videresalg i uendret stand**

Definisjon

Denne variabelen defineres som endringen i beholdningen til innkjøpspris, uten merverdiavgift mellom slutten og begynnelsen av referanseperioden. Endringer i beholdninger kan måles som verdien av innlagring av produkter kjøpt for videresalg minus verdien av uttak og verdien av eventuelle gjentatte tap av varer på lager.

Disse beholdningene omfatter varer og tjenester som er kjøpt utelukkende med henblikk på videresalg i uendret stand. Beholdningen av varer og tjenester som leveres til tredjemann på provisjonsbasis, utelates.

Produkter kjøpt for videresalg og lagret av tjenesteforetak, kan omfatte varer (industriutstyr i forbindelse med byggeavtaler om nøkkelferdige anlegg, eller bygninger i forbindelse med byggeprosjekter osv.) samt tjenester (rett til å bruke reklameplass, transport, innkvartering osv.)

Når det dreier seg om lagerførte tjenester, er de aktuelle tjenestene resultatet av tjenestevirksomheten, retten (f.eks. inngangsbillett) til å bruke forhåndsbestemte tjenester, eller støtteutstyr til tjenester.

Forbindelse med selskapets regnskap

Endringer i beholdninger av varer og tjenester kjøpt for videresalg i uendret stand kan ikke angis separat i selskapets regnskap. De er en del av *råstoffer og forbruksvarer, andre eksterne kostnader og andre driftskostnader*.

Forbindelse med andre variabler

- Endringer i beholdninger av varer og tjenester kjøpt for videresalg i uendret stand brukes ved beregning av *bruttoavanse på varer til videresalg* (12 13 0), i *produksjonsverdi* (12 12 0) og andre aggregater og saldoer.
- Inngår i *endringer i beholdninger av varer og tjenester* (13 21 0).

Kode: **13 21 3**

Tittel: **Endringer i beholdninger av ferdige produkter og produkter under produksjon, framstilt av enheten selv**

Definisjon

Denne variabelen defineres som endringen i verdien av beholdningene av produkter som er ferdige eller under produksjon, som er produsert av enheten selv og som ennå ikke er solgt, mellom den første og den siste dagen i referanseperioden.

Disse produktene omfatter produkter under produksjon som tilhører enheten, selv om de aktuelle produktene er i tredjemanns besittelse. Tilsvarende utelates produkter som befinner seg i enheten, men som tilhører tredjemann.

Beholdningene verdsettes til produksjonskostnad, før verdijusteringer (f.eks. avskrivning).

Forbindelse med selskapets regnskap

Endringer i beholdninger av ferdige produkter og produkter under produksjon føres i selskapets regnskap under kategorien endringer i beholdninger av ferdige produkter og produkter under produksjon.

Forbindelse med andre variabler

- Endringer i beholdninger av ferdige produkter og produkter under produksjon, framstilt av enheten selv brukes ved beregning av *produksjonsverdi* (12 12 0) og andre aggregater og saldoer.
- Inngår i *endringer i beholdninger av varer og tjenester* (13 21 0).

Kode: **13 31 0**

Tittel: **Personalkostnader**

Definisjon

Personalkostnader defineres som den samlede lønn, i kontanter eller naturalier, som en arbeidsgiver skal betale til en arbeidstaker (faste og midlertidige arbeidstakere samt hjemmearbeidende) som vederlag for arbeid utført av sistnevnte i løpet av referanseperioden. Personalkostnader omfatter også skatter og arbeidstakernes trygdepemier som holdes tilbake av enheten, samt arbeidsgiverens lovpliktige og frivillige sosiale kostnader.

Personalkostnader består av:

- lønn,
- arbeidsgivernes sosiale kostnader.

All lønn utbetalt i løpet av referanseperioden tas med, uansett om den betales på grunnlag av arbeidstid, resultat eller akkord, og uansett om den betales regelmessig eller ikke. Innbefattet i personalkostnader er også alle drikkepenge, resultatbonuser, bonuser knyttet til arbeidsplassen, gratialer, ekstra månedslønn (og lignende faste bonuser), betaling til arbeidstakere i forbindelse med oppsigelse, boligtilskudd, reise- godtgjøring, levekostnads- og familietillegg, provisjoner, møtehonorerer, overtid, nattarbeid osv., samt skatter, trygdepremier og andre beløp som arbeidstakerne skal betale, og som trekkes av arbeidsgiverne.

Medregnet i denne kategorien er også arbeidsgiverens sosiale kostnader. Disse omfatter arbeidsgiverens trygdepremier til ordninger for pensjon ved arbeidsopphør, sykdom, svangerskap og fødsel, uførhet, arbeidsløshet, arbeidsulykker og yrkessykdom, barnetrygd samt andre ordninger. Disse kostnadene tas med uansett om de er lovpliktige, fastsatt i tariffavtaler, avtalefestet eller frivillige.

Utgifter til avlønning av vikarer tas ikke med i personalkostnader.

Forbindelse med selskapets regnskap

Personalkostnader kan beregnes direkte ut fra følgende regnskapskategorier:

- *personalkostnader*, som er summen av kategoriene *lønn* og *kostnader til trygd*.

Forbindelse med andre variabler

Personalkostnader er basert på

Lønn (13 32 0),

+ *Kostnader til trygd* (13 33 0).

Personalkostnader brukes ved beregning av *Brutto driftsresultat* (12 17 0) og andre aggregater og saldoer.

Kode: **13 32 0**

Tittel: **Lønn**

Definisjon

Lønn defineres som alle beløp, i kontanter eller naturalier, som betales til alle personer på lønnslisten (herunder hjemmearbeidende), som vederlag for arbeid utført i løpet av regnskapsperioden, uten hensyn til om de betales på grunnlag av arbeidstid, resultat eller akkord og uansett om de betales regelmessig eller ikke.

Lønn omfatter verdien av trygdepremier, inntektsskatt osv. som arbeidstakeren skal betale, selv om disse faktisk trekkes av arbeidsgiveren og betales direkte til trygdeordninger, skattemyndigheter osv. på vegne av arbeidstakeren. Lønn omfatter ikke trygdepremier som arbeidsgiveren skal betale.

Lønn omfatter: alle drikkepenge, bonuser, gratialer, ekstra månedslønn, vederlag ved oppsigelse, boligtilskudd, reiseog godtgjøring, levekostnads- og familietillegg, provisjoner, møtehonorerer, osv. som arbeidstakerne mottar, samt skatter, trygdepremier og andre beløp som arbeidstakerne skal betale, og som trekkes av arbeidsgiveren. Lønn som arbeidsgiveren fortsetter å betale ved sykdom, arbeidsulykker og fødselspermisjon eller korttidsarbeid, kan føres her eller under kostnader til trygd, avhengig av enhetens regnskapspraksis.

Utgifter til avlønning av vikarer tas ikke med i lønn.

Forbindelse med selskapets regnskap

Lønn føres i selskapets regnskap under kategorien lønn.

Forbindelse med andre variabler

Lønn brukes ved beregning av personalkostnader (13 31 0).

Kode: **13 33 0**

Tittel: **Kostnader til trygd**

Definisjon

Arbeidsgivernes kostnader til trygd tilsvarer et beløp som er lik verdien av trygdepremiene som de skal betale for å sikre sine arbeidstakeres rettigheter til sosiale ytelser.

Trygdekostnader for arbeidsgiveren omfatter arbeidsgiverens trygdepremier til ordninger for pensjon ved arbeidsopphør, sykdom, svangerskap og fødsel, uførhet, arbeidsløshet, arbeidsulykker og yrkessykdom, barnetrygd samt andre ordninger.

Kostnader for alle arbeidstakere, herunder hjemmearbeidende og lærlinger, tas med.

Alle ordninger tas med, uten hensyn til om de er lovpliktige, fastsatt i tariffavtaler, avtalefestet eller frivillige. Lønn som arbeidsgiveren fortsetter å betale ved sykdom, arbeidsulykker, fødselspermisjon eller korttidsarbeid, kan føres her eller under lønn, avhengig av enhetens regnskapspraksis.

Forbindelse med selskapets regnskap

Kostnader til trygd føres i selskapets regnskap under kategorien *kostnader til trygd*.

Forbindelse med andre variabler

Kostnader til trygd brukes ved beregning av *personalkostnader* (13 31 0).

Kode: **13 41 0**

Tittel: **Driftskostnader knyttet til bygninger og utstyr**

Definisjon

Driftskostnader knyttet til bygninger og utstyr består av:

- kostnader knyttet til bygninger, herunder:
 - leie, betaling for energi til oppvarming og elektrisitet og vedlikehold og reparasjon av bygninger,
 - betaling for operasjonell leasing,
- utgifter knyttet til utstyr, herunder:
 - betaling for vedlikehold og reparasjon av alle maskiner (herunder datamaskiner og kjøretøyer), og leiekostnader
 - betaling for operasjonell leasing av maskiner.

Forbindelse med selskapets regnskap

Driftskostnader knyttet til bygninger og utstyr kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Det inngår i *råstoffer og forbruksvarer, andre eksterne kostnader og andre driftskostnader*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *samlet kjøp av varer og tjenester* (13 11 0).

For handelsvirksomhet (næringshovedområde G i NACE Rev. 1) er de andre delene av samlet kjøp av varer og tjenester: *kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand* (13 12 0), *salgskostnader* (13 42 0) og *andre driftskostnader* (13 43 0).

Kode: **13 41 1**

Tittel: **Utgifter til langtidsleie og til operasjonell leasing**

Definisjon

Betaling for langtidsleie omfatter all betaling i forbindelse med leie av materielle aktiva i en periode på mer enn ett år.

Operasjonell leasing er en operasjon som ikke overfører til leieren alle risikoer og fordeler knyttet til eienomsretten til et aktivum. Leieren erverver retten til å bruke et varig aktivum i et visst tidsrom, som kan være langt eller kort og ikke nødvendigvis fastsatt på forhånd. Ved utløpet av leasingperioden forventer utleieren å få sitt aktivum tilbake i mer eller mindre samme stand som da han leide det ut, bortsett fra normal slitasje. Leasingperioden omfatter dermed ikke hele, eller en større del av, aktivumets økonomiske levetid. Betaling for operasjonell leasing gjelder kostnaden ved å bruke de materielle aktiva som stilles til rådighet for enheten gjennom slike avtaler.

Forbindelse med selskapets regnskap

Betaling for langtidsleie og operasjonell leasing kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Det inngår i *andre eksterne kostnader og andre driftskostnader*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *kjøp av varer og tjenester* (13 11 0).

Inngår i *driftskostnader knyttet til bygninger og utstyr* (13 41 0).

Kode: **13 42 0**

Tittel: **Salgskostnader**

Definisjon

Salgskostnader, som inngår i «kjøp av varer og tjenester», består av reklamekostnader, varetransport, reisekostnader, hotellopphold, representasjonsutgifter og andre utgifter knyttet til salg av varer (herunder avlønning av vikarer).

Forbindelse med selskapets regnskap

Salgskostnader kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Det er en del av *råstoffer og forbruksvarer, andre eksterne kostnader og andre driftskostnader*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *samlet kjøp av varer og tjenester* (13 11 0).

For handelsvirksomhet (næringshovedområde G i NACE Rev. 1) er de andre delene av samlet kjøp av varer og tjenester: *kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand* (13 12 0), *driftskostnader knyttet til bygninger og utstyr* (13 41 0) og *andre driftskostnader* (13 43 0).

Kode: **13 43 0**

Tittel: **Andre driftskostnader**

Definisjon

Andre driftskostnader kan for eksempel bestå av utgifter til bokføring, rådgivning, ansettelse av personale, kontorutstyr, forsikringspremier, kostnader ved felles personaltransport, kostnader ved banktjenester (unntatt rentebetaling), post- og telekommunikasjonsutgifter (telefon, teleks).

Forbindelse med selskapets regnskap

Andre driftskostnader kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Det er en del av *råstoffer og forbruksvarer, andre eksterne kostnader og andre driftskostnader*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *samlet kjøp av varer og tjenester* (13 11 0).

For handelsvirksomhet (næringshovedområde G i NACE Rev. 1) er de andre delene av samlet kjøp av varer og tjenester: *kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand* (13 12 0), *driftskostnader knyttet til bygninger og utstyr* (13 41 0) og *salgskostnader* (13 42 0).

Kode: **15 11 0**

Tittel: **Bruttoinvesteringer i materielle aktiva**

Definisjon

Investering i løpet av referanseperioden i alle materielle aktiva. Innbefattet er nye og eksisterende materielle aktiva, enten de er kjøpt fra tredjemann eller produsert til eget bruk (dvs. kapitalisert produksjon av materielle aktiva), som har en levetid på mer enn ett år. Disse materielle aktiva innbefatter også ikke-produserte materielle aktiva som f.eks. grunn. Terskelen for levetiden til et aktivum som kan kapitaliseres, kan økes i samsvar med selskapets regnskapspraksis når denne praksisen krever en lengre forventet levetid enn terskelen på ett år angitt ovenfor.

Alle investeringer verdsettes før verdjusteringer (dvs. brutto), og før fradrag for inntekter fra avhending. Kjøpte varer verdsettes til innkjøpspris, dvs. medregnet transport- og installasjonskostnader, gebyrer,

avgifter og andre kostnader ved overdragelse av eiendomsrett. Egenproduserte materielle aktiva verdsettes til produksjonskostnad. Aktiva ervervet gjennom omstrukturering (f.eks. fusjon, overtakelse, oppstyking, deling) utelates. Kjøp av mindre verktøy som ikke kapitaliseres, tas med under løpende utgifter.

Denne kategorien omfatter også all påbygging, endringer, forbedringer og reparasjoner som forlenger kapitalvarers levetid eller øker deres produksjonskapasitet.

Kategorien omfatter derimot ikke løpende reparasjons- og vedlikeholdskostnader og løpende kostnader i forbindelse med kapitalvarer som brukes i henhold til leie- og leasingavtaler. Investering i immaterielle og finansielle aktiva utelates.

Når det gjelder registrering av investeringer der fakturering, levering, betaling og første bruk av aktivumet kan finne sted i forskjellige referanseperioder, foreslås følgende metode som et mål:

Investeringer registreres når eiendomsretten overføres til enheten som har til hensikt å bruke dem. Kapitalisert produksjon registreres når den produseres. Når det gjelder registrering av investeringer gjort i klare og identifiserbare stadier, bør hver delinvestering registreres i den referanseperiode de foretas i.

I praksis er dette kanskje ikke alltid mulig, og selskapets regnskapspraksis kan tilsi at følgende tilnærminger til denne metoden må brukes:

- i) investeringer registreres i den referanseperiode de leveres i,
- ii) investeringer registreres i den referanseperiode de kommer inn i produksjonsprosessen i,
- iii) investeringer registreres i den referanseperiode de faktureres i,
- iv) investeringer registreres i den referanseperiode de betales i.

Forbindelse med selskapets regnskap

Investeringer føres ikke i balansen. Tilføyelser til, avhendinger og overdragelser av alle faste aktiva, samt verdjusteringer av disse faste aktiva, vises likevel i balansen eller i notene til regnskapet.

Materielle aktiva føres i selskapets regnskap under *anleggsmidler – materielle aktiva*.

Forbindelse med andre variabler

Bruttoinvesteringer i materielle aktiva er basert på:

- Bruttoinvesteringer i grunn* (15 12 0),
- + *Bruttoinvesteringer i eksisterende bygninger og anlegg* (15 13 0),
 - + *Bruttoinvesteringer i oppføring og ombygging av bygninger* (15 14 0),
 - + *Bruttoinvesteringer i maskiner og utstyr* (15 15 0).

Kode: **15 12 0**

Tittel: **Bruttoinvesteringer i grunn**

Definisjon

I tillegg til grunn inngår naturforekomster under jorden, skoger og innsjøer og vassdrag i denne variabelen. Når grunn kjøpes med eksisterende bygninger og verdien av de to komponentene ikke kan skilles, registreres totalverdien under denne kategorien dersom det beregnes at verdien av grunnen overstiger verdien av de eksisterende bygningene. Dersom de eksisterende bygningene beregnes å være av større verdi enn grunnen, registreres totalverdien under «bruttoinvesteringer i eksisterende bygninger og anlegg» (15 13 0). Denne variabelen omfatter også grunn som bare forbedres ved planering, rørlegging eller ved anlegging av stier eller veier. Grunn som erverves gjennom omstrukturering (f.eks. fusjoner, overtakelse, oppstyking, deling), utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Investeringer føres ikke i balansen. Tilføyelser, avhendinger og overdragelser av alle faste aktiva, samt verdjusteringer av disse faste aktiva, vises likevel i balansen eller i notene til regnskapet.

Grunn er ikke oppført separat på listen over materielle aktiva i selskapets regnskap under *anleggsmidler – materielle aktiva – grunn og bygninger*. Delen som angår bygninger, bør utelates. En del av *a konto-betalinger og materielle aktiva under konstruksjon* bør tas med i den grad de gjelder grunn.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *bruttoinvesteringer i materielle aktiva* (15 11 0).

Kode: **15 13 0**

Tittel: **Bruttoinvesteringer i eksisterende bygninger og anlegg**

Definisjon

Investeringen omfatter kostnaden ved de eksisterende bygningene som er ervervet i løpet av referanseperioden. Når grunn kjøpes med eksisterende bygninger og verdien av de to komponentene ikke kan skilles, registreres totalverdien under denne kategorien dersom det beregnes at verdien av de eksisterende bygningene overstiger verdien av grunnen. Dersom grunnen beregnes å være av større verdi enn de eksisterende bygningene, registreres totalverdien under «bruttoinvesteringer i grunn» (15 12 0). Kjøp av nye bygninger som aldri er brukt, utelates. Eksisterende bygninger og anlegg som erverves gjennom omstrukturering (f.eks. fusjoner, overtakelse, oppstyking, deling), utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Investeringer føres ikke i balansen. Tilføyelser til, avhendinger og overdragelser av alle faste aktiva, samt verdijusteringer av disse faste aktiva, vises likevel i balansen eller i notene til regnskapet.

Bruttoinvesteringer i eksisterende bygninger er ikke oppført separat på listen over materielle aktiva i selskapets regnskap under *anleggsmidler – materielle aktiva – grunn og bygninger*. Delene som gjelder grunn og oppføring og ombygging av bygninger, bør utelates. En del av *a konto-betalinger og materielle aktiva under konstruksjon* bør tas med i den grad de gjelder eksisterende bygninger.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *bruttoinvesteringer i materielle aktiva* (15 11 0).

Kode: **15 14 0**

Tittel: **Bruttoinvesteringer i oppføring og ombygging av bygninger**

Definisjon

Denne variabelen omfatter utgifter i løpet av referanseperioden til oppføring eller ombygging av bygninger. Kjøp av nye bygninger som aldri er brukt, tas med. Variabelen omfatter også all påbygging, endringer, forbedringer og reparasjoner som forlenger bygningers levetid eller øker deres produksjonskapasitet.

Innbefattet er faste anlegg som f.eks. vannforsyning, sentraloppvarming, klimaanlegg, belysning osv., samt konstruksjonskostnader i forbindelse med oljebrønner (boring), gruver i drift, rørledninger, kraftoverføringslinjer, gassrør, jernbanespor, havneanlegg, veier, broer, viadukter, vanningsanlegg og andre arbeider med tomteforbedringer. Løpende vedlikeholdskostnader utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Investeringer føres ikke i balansen. Tilføyelser, avhendinger og overdragelser av alle faste aktiva, samt verdijusteringer av disse faste aktiva, vises likevel i balansen eller i notene til regnskapet.

Bruttoinvesteringer i oppføring og ombygging av bygninger er ikke oppført separat på listen over materielle aktiva i selskapets regnskap under *anleggsmidler – materielle aktiva – grunn og bygninger*. Delene som gjelder grunn og eksisterende bygninger og anlegg, bør utelates. En del av *a konto-betalinger og materielle aktiva under konstruksjon* bør tas med i den grad de angår investeringer i bygging og ombygging av bygninger.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *bruttoinvesteringer i materielle aktiva* (15 11 0).

Kode: **15 15 0**

Tittel: **Bruttoinvesteringer i maskiner og utstyr**

Definisjon

Denne variabelen omfatter maskiner (kontormaskiner osv.), spesialkjøretøyer som brukes på foretakets område, andre maskiner og annet utstyr, alle kjøretøyer og båter som brukes utenfor foretaket, dvs. motorvogner, nyttekjøretøyer og lastebiler, samt spesialkjøretøyer av alle typer, båter, jernbanevogner osv. kjøpt nye eller brukte i løpet av referanseperioden. Maskiner og utstyr som erverves gjennom omstrukturering (f.eks. fusjoner, overtakelse, oppstyking, deling), utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Investeringer føres ikke i balansen. Tilføysler, avhendinger og overdragelser av alle faste aktiva, samt verdjusteringer av disse faste aktiva, vises likevel i balansen eller i notene til regnskapet.

Bruttoinvesteringer i maskiner og utstyr oppføres på listen over materielle aktiva i selskapets regnskap under *anleggsmidler – materielle aktiva – anlegg og maskiner og andre installasjoner, verktøy og utstyr*. En del av *a konto-betalinger og materielle aktiva under konstruksjon* bør tas med i den grad de gjelder maskiner og utstyr.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *bruttoinvesteringer i materielle aktiva* (15 11 0).

Kode: **15 21 0**

Tittel: **Salg av materielle aktiva**

Definisjon

Salg av materielle aktiva omfatter verdien av eksisterende materielle kapitalvarer, solgt til tredjemann. Salg av materielle kapitalvarer verdsettes til den prisen som faktisk oppnås (uten merverdiavgift), og ikke bokført verdi, etter fradrag av eventuelle kostnader ved eiendomsoverdragelse som selgeren pådrar seg. Verdjusteringer og avhending på annen måte enn ved salg utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Salg av materielle aktiva føres ikke i balansen. Tilføysler, avhendinger og overdragelser av alle faste aktiva, vises likevel i balansen eller i notene til regnskapet.

Materielle aktiva svarer til de aktiva som er oppført i selskapets regnskap under *anleggsmidler – materielle aktiva*.

Kode: **15 31 0**

Tittel: **Verdi av materielle aktiva ervervet ved finansiell leasing**

Definisjon

Ved finansiell leasing erverver leasingtakeren retten til å bruke et varig aktivum over en forhåndsfastsatt og relativt lang periode mot å betale leie. Dersom alle risikoer og fordeler knyttet til eiendomsretten faktisk, om ikke juridisk, overføres fra utleieren til leasingtakeren, dreier det seg om finansiell leasing. Ved finansiell leasing omfatter leasingperioden hele eller det meste av det varige aktivumets økonomiske levetid. Ved utløpet av leasingperioden kan leasingtakeren ofte velge å kjøpe aktivumet til en pris som er satt forholdsvis lavt. Utleierens rolle er rent finansiell.

Verdien som skal registreres, svarer til aktivumets markedsverdi dersom det var blitt kjøpt. Denne verdien er i prinsippet kjent i kontrakten eller kan beregnes ved å summere den delen av avdragene som dekker kapitalkostnadene. Den delen av avdragene som svarer til rentebetalingene, utelates.

Denne verdien bør registreres på det tidspunkt da aktivumet leveres til leasingtakeren.

Årlige betalinger for aktiva som brukes i henhold til finansiell leasing, bør utelates. Verdien av aktiva som brukes i henhold til andre leasingkontrakter enn finansielle, bør også utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Merk: Verdien av aktiva som erverves ved finansiell leasing nevnes ikke i fjerde direktiv. Enkelte nasjonale regnskapsstandarder tillater likevel at disse aktiva kapitaliseres i balansen.

Forbindelse med andre variabler

Merk: Verdien av aktiva som erverves ved finansiell leasing, inngår ikke i *bruttoinvesteringer i materielle aktiva* (15 11 0).

Kode: **16 11 0**

Tittel: **Antall ansatte**

Definisjon

Antall ansatte defineres som det samlede antall personer som arbeider i den aktuelle enheten (herunder arbeidende eiere, partnere som regelmessig arbeider i enheten og ubetalte arbeidende familiemedlemmer), samt personer som arbeider utenfor enheten, men som tilhører den og er betalt av den (f.eks. salgsrepresentanter, leveringspersonale, reparasjons- og vedlikeholdsgrupper). Det omfatter personer som er fraværende i korte perioder (f.eks. på sykepermisjon, betalt ferie eller særskilt permisjon), samt personer i streik, men ikke personer som er fraværende på ubestemt tid. Det omfatter også deltidsarbeidere som betraktes som slike i henhold til det aktuelle landets lovgivning, og som står på lønningslisten, samt sesongarbeidere, lærlinger og hjemmearbeidende på lønningslisten.

I antall ansatte inngår ikke arbeidskraft som stilles til rådighet for enheten av andre foretak, personer som utfører reparasjons- og vedlikeholdsarbeid i den aktuelle enheten på vegne av andre foretak, samt personer som avtjener verneplikt.

Med «ubetalte arbeidende familiemedlemmer» menes personer som bor sammen med enhetens eier, og som arbeider regelmessig for enheten, men som ikke har arbeidskontrakt, og som ikke mottar en fast sum for arbeidet de utfører. Dette er begrenset til de personer som ikke står på lønningslisten til en annen enhet der de har sin hovedsysselsetting.

Merk: For å kontrollere dataenes sammenlignbarhet, er det nødvendig å angi om frivillige arbeidstakere er tatt med i denne kategorien.

Forbindelse med selskapets regnskap

Antall ansatte registreres i notene til selskapets regnskap (artikkel 43 nr. 8).

Forbindelse med andre variabler

Antall ansatte kan inndeles i *antall lønnstakere* (16 13 0) og ubetalte arbeidstakere.

Kode: **16 13 0**

Tittel: **Antall lønnstakere**

Definisjon

Antall lønnstakere defineres som de personer som arbeider for en arbeidsgiver, og som har en arbeidsavtale og får vederlag i form av lønn, honorarer, gratialer, akkord eller naturalier.

Det foreligger et arbeidsgiver-/arbeidstakerforhold når det finnes en avtale, som kan være formell eller uformell, mellom et foretak og en person, vanligvis inngått frivillig av begge parter, og som fastsetter at personen arbeider for foretaket mot vederlag i kontanter eller naturalier.

En arbeidstaker anses som lønnstaker i en bestemt enhet dersom han eller hun får lønn fra enheten, uansett hvor arbeidet utføres (i eller utenfor produksjonsenheten). Arbeidstakere fra et vikarbyrå anses som arbeidstakere i vikarbyrået og ikke i enheten (byråets kunde) der de arbeider.

Særlig anses følgende som lønnstakere:

- lønnede arbeidende eiere,

- studenter som har inngått en formell avtale som forplikter dem til å bidra til enhetens produksjonsprosess mot vederlag og/eller utdanningstjenester,
- personer som er ansatt i henhold til en avtale som er særskilt beregnet på å oppmuntre til rekruttering av arbeidsløse,
- hjemmearbeidende dersom det finnes en konkret avtale om at den hjemmearbeidende får vederlag på grunnlag av arbeidet som gjøres og at de står på lønnslisten.

Antall lønnstakere omfatter deltidsarbeidstakere, sesongarbeidere, personer som er i streik eller har korttidsfravær, men ikke personer som har langtidsfravær.

Antall lønnstakere omfatter ikke frivillige arbeidstakere.

Antall lønnstakere beregnes på samme måte som antall ansatte, nemlig som antall arbeidsplasser og måles som et årsgjennomsnitt.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *antall ansatte* (16 11 0).

Mange kategorier lønnstakere identifiseres separat:

- *Antall deltidslønnstakere* (16 13 1)
- *Antall lærlinger* (16 13 2)
- *Antall hjemmearbeidende* (16 13 5)

Kode: **16 13 1**

Tittel: **Antall deltidslønnstakere**

Definisjon

Dette er en del av antall lønnstakere beregnet ut fra antall arbeidstimer per uke som disse lønnstakerne får lønn for. Dette timeantallet sammenholdes med varigheten av det som betraktes som en fulltidsarbeidsuke i medlemsstaten eller i virksomhetssektoren eller i enheten selv.

Deltidsarbeidstakere er personer som har en vanlig arbeidstid som er kortere enn normalarbeidstiden. Denne definisjonen omfatter alle former for deltidsarbeid (halvdagsarbeid, arbeid i en, to eller tre dager per uke, osv.). Dette antallet kan fastsettes på nasjonalt nivå, regionalt nivå, næringsnivå eller enhetsnivå.

Antall lønnstakere kan oppdeles etter antall arbeidstimer per uke. Dette timeantallet sammenholdes med varigheten av det som betraktes som en standard fulltidsarbeidsuke i medlemsstaten, regionen, næringen eller enheten.

Det bør bemerkes at mens kategorien «fulltidslønnstaker» er forholdsvis ensartet, kan ikke det samme sies om kategorien «deltidslønnstaker», ettersom denne kan omfatte alt fra 20 % eller mindre og 80 % eller mer av normalarbeidstiden i enheten der lønnstakeren arbeider.

Det er umulig å fastsette et nøyaktig skille mellom deltids- og fulltidsarbeid på grunn av ulik praksis i medlemsstatene og virksomhetssektorene.

Deltidsarbeidstakere (mindre enn normalarbeidstid) bør ikke forveksles med periodiske arbeidere/sesongarbeidere (som kan arbeide fulltid, men i en bestemt, kort periode, f.eks. midlertidig ansatte, filmmannskap osv.).

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *antall lønnstakere* (16 13 0).

Kode: **16 13 2**
Tittel: **Antall lærlinger**

Definisjon

Denne variabelen omfatter alle arbeidstakere som ikke fullt ut deltar i produksjonsprosessen i enheten fordi de arbeider på lærlingekontrakt eller fordi de er under yrkesrettet opplæring som betydelig reduserer deres produktivitet.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *antall lønnstakere* (16 13 0).

Kode: **16 13 5**
Tittel: **Antall hjemmearbeidende**

Definisjon

Hjemmearbeidende er en underinndeling av de ansatte i observasjonsenheten som utfører sin yrkesvirksomhet fra sitt eget hjem. Bare hjemmearbeidende som står på observasjonsenhetens lønnsliste, bør tas med.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *antall lønnstakere* (16 13 0).

Kode: **16 14 0**
Tittel: **Antall lønnstakere i fulltidsekvivalenter**

Definisjon

Antall lønnstakere omregnet til fulltidsekvivalenter.

Tallene for antall personer som arbeider mindre enn standard arbeidstid for en lønnstaker som arbeider fulltid hele året, bør omregnes til fulltidsekvivalenter, ut fra arbeidstiden til en fulltids- og helårsansatt i enheten.

Denne kategorien omfatter personer som arbeider mindre enn en normal arbeidsdag, mindre enn det normale antallet arbeidsdager i uken eller mindre enn det normale antallet arbeidsuker/-måneder i året. Omregningen bør foretas på grunnlag av antall arbeidstimer, -dager, -uker eller -måneder.

Forbindelse med andre variabler

Antall arbeidstimer utført av lønnstakere (16 15 0) eller *antall deltidslønnstakere* (16 13 1) kan brukes ved omregning av *antall lønnstakere* (16 13 0) til fulltidsekvivalenter.

Kode: **16 15 0**
Tittel: **Antall arbeidstimer utført av lønnstakere**

Definisjon

Det samlede antall arbeidstimer utført av lønnstakere representerer det samlede antall arbeidstimer som faktisk er utført for å sikre observasjonsenhetens produksjon i løpet av referanseperioden.

Denne variabelen omfatter ikke de timene det utbetales lønn for, men da det ikke faktisk utføres arbeid, f.eks. årlig ferie, helligdager og sykepermisjon. Den omfatter heller ikke spisepauser og den tid som går med til transport mellom hjemmet og arbeidsplassen.

Variabelen omfatter det antall arbeidstimer som faktisk utføres innenfor normal arbeidstid, ytterligere arbeidstimer, tid som brukes på arbeidsplassen på oppgaver som f.eks. forberedelse og tid som tilsvarer korte hvileperioder på arbeidsplassen.

Dersom det nøyaktige antall arbeidstimer som faktisk utføres ikke er kjent, kan det anslås på grunnlag av det teoretiske antall arbeidstimer og det gjennomsnittlige fraværet (sykdom, svangerskap og fødsel osv.).

Forbindelse med andre variabler

Antall arbeidstimer utført av lønnstakere kan brukes ved omregning av *antall lønnstakere* (16 13 0) til *antall lønnstakere i fulltidsekvivalenter* (16 14 0).

Kode: **17 32 0**

Tittel: **Antall detaljforretninger**

Definisjon

Dette er det samlede antall detaljforretninger som drives av foretaket, enten de eies eller leies. Forretninger defineres som faste salgssteder som kundene går inn i for å gjøre sine innkjøp. Detaljforretninger skal klassifiseres i næringshovedgruppene 52.1-52.5 i NACE Rev. 1.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *antall lokale enheter* (11 21 0).

Kode: **17 33 0**

Tittel: **Kategori salgsareal for detaljforretninger**

Definisjon

I tillegg til det samlede antall detaljforretninger foretas en oppdeling av kategori salgsareal.

Følgende kategorier skal brukes:

- mindre enn 120 m²
- fra 120 til 399 m²
- fra 400 til 999 m²
- fra 1 000 til 2 499 m²
- fra 2 500 til 4 499 m²
- fra 5 000 til 9 999 m²
- 10 000 m² og mer.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *antall detaljforretninger* (17 32 0).

Kode: **17 33 1**

Tittel: **Salgsareal**

Definisjon

Med salgsareal menes det beregnede gulvareal i den delen av lokalene som er beregnet på salg og utstilling, dvs.:

- det samlede areal som kundene har adgang til, herunder prøverom,
- disk- og vindusareal,
- arealet bak diskene som brukes av ekspeditører.

Salgsareal omfatter ikke kontorer, lager- og klargjøringsrom, verksteder, trapper, garderober og andre fellesarealer.

Kode: **17 34 0**

Tittel: **Antall faste markedsboder og/eller -disker**

Definisjon

Denne variabelen omfatter det samlede antall faste markedsboder og/eller -disker som et foretak driver, enten de eies eller leies. I motsetning til i forretninger, kommer kundene vanligvis ikke innenfor bodenes/diskenes salgsareal for å gjøre sine innkjøp. Faste markedsboder/disker skal klassifiseres som en del av næringsgruppe 52.62 i NACE Rev. 1.

Kode: **18 10 0**

Tittel: **Omsetning fra jordbruk, skogbruk, fiskeri og industrivirksomhet**

Definisjon

Den del av omsetningen som skrives seg fra virksomhet klassifisert i næringshovedområde A-F i NACE Rev. 1.

Omsetning som skrives seg fra videresalg av varer og tjenester i uendret stand, utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra industrivirksomhet kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av netto omsetning.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Kode: **18 11 0**

Tittel: **Omsetning fra hovedvirksomheten på firesifret nivå i NACE Rev. 1**

Definisjon

Den del av omsetningen som skrives seg fra enhetens hovedvirksomhet. En enhets hovedvirksomhet bestemmes i henhold til reglene fastsatt i rådsforordning nr. 696/93 av 15. mars 1993 om de statistiske enheter til observasjon og analyse av produksjonssystemet i Fellesskapet⁽¹⁾.

Omsetning som skrives seg fra salg av varer og tjenester som inngår i et underleverandørforhold, tas med. Omsetning som skrives seg fra videresalg av varer og tjenester i uendret stand, utelates.

Forbindelser med selskapets regnskap

Omsetning fra hovedvirksomhet på firesifret nivå i NACE Rev. 1 kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Kode: **18 12 0**

Tittel: **Omsetning fra industrivirksomhet**

Definisjon

Den del av omsetningen som skrives seg fra virksomhet klassifisert i næringshovedområde C-F i NACE Rev. 1.

Omsetning som skrives seg fra salg av varer og tjenester som inngår i et underleverandørforhold, tas med. Omsetning som skrives seg fra videresalg av varer og tjenester i uendret stand, utelates.

⁽¹⁾ EFT L 76 av 30.3.1993, s. 1.

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra industrivirksomhet kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Inngår i *omsetning fra jordbruk, skogbruk, fiskeri og industrivirksomhet* (18 10 0).

Kode: **18 12 1**

Tittel: **Omsetning fra industrivirksomhet med unntak av bygge- og anleggsvirksomhet**

Definisjon

Den del av omsetningen som skriver seg fra virksomhet klassifisert i næringshovedområde C-E i NACE Rev. 1.

Omsetning som skriver seg fra salg av varer og tjenester som inngår i et underleverandørforhold, tas med. Omsetning som skriver seg fra videresalg av varer og tjenester i uendret stand, utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra industrivirksomhet med unntak av bygge- og anleggsvirksomhet kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Inngår i *omsetning fra jordbruk, skogbruk, fiskeri og industrivirksomhet* (18 10 0).

Inngår i *omsetning fra industrivirksomhet* (18 12 0).

Kode: **18 12 2**

Tittel: **Omsetning fra bygge- og anleggsvirksomhet**

Definisjon

Den del av omsetningen som skriver seg fra virksomhet klassifisert i næringshovedområde F i NACE Rev. 1.

Omsetning som skriver seg fra salg av varer og tjenester som inngår i et underleverandørforhold, tas med. Omsetning som skriver seg fra videresalg av varer og tjenester i uendret stand, utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra bygge- og anleggsvirksomhet kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Inngår i *omsetning fra jordbruk, skogbruk, fiskeri og industrivirksomhet* (18 10 0).

Inngår i *omsetning fra industrivirksomhet* (18 12 0).

Kode: **18 13 0**

Tittel: **Omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg**

Definisjon

Den del av omsetningen som skriver seg fra enhetens virksomhet innen kjøp og videresalg. Dette tilsvarer salg av varer innkjøpt av enheten i eget navn og for egen regning og videresolgt i uendret stand, eller etter den merking, emballering og innpakking som normalt praktiseres i handelsforetak.

Videresalg av denne typen kan inndeles i:

- videresalg til andre forhandlere, profesjonelle brukere osv. (engrossalg),
- videresalg til husholdninger eller småforbrukere (detaljsalg).

Denne virksomheten klassifiseres i næringshovedområde G i NACE Rev. 1 (unntatt næringshovedgruppene for vedlikehold, reparasjon og mellomforhandlere i engroshandel: 50.2, 50.4, 51.1 og 52.7).

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Kode: **18 14 0**

Tittel: **Omsetning fra formidlingsvirksomhet**

Definisjon

Den del av omsetningen som skriver seg fra enhetens formidlingsvirksomhet. Dette tilsvarer alle provisjoner på kjøp og salg foretatt i tredjemanns navn og for tredjemanns regning, og lignende virksomhet.

Denne virksomheten klassifiseres i næringshovedgruppe 51.1 i NACE Rev. 1.

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra formidlingsvirksomhet kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Kode: **18 15 0**

Tittel: **Omsetning fra tjenestevirksomhet**

Definisjon

Inntekter fra alle tjenester som ytes (bank- og forsikringstjenester, tjenester overfor foretak og enkeltpersoner).

Denne variabelen omfatter omsetning fra tjenestevirksomhet som skriver seg fra en hovedvirksomhet eller en sekundær virksomhet; noen tjenester kan være utført av industrienheter. Denne virksomheten klassifiseres i næringshovedområde H-K og M-O samt i næringshovedgruppe 50.2, 50.4 og 52.7 i næringshovedområde G i NACE Rev. 1, som gjelder vedlikehold og reparasjon.

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra tjenestevirksomhet kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Kode: **18 16 0**

Tittel: **Omsetning fra handels- og formidlingsvirksomhet**

Definisjon

Den del av omsetningen som skriver seg fra enhetens handelsvirksomhet med kjøp og videresalg og enhetens formidlingsvirksomhet. Dette tilsvarer salg av varer kjøpt av enheten i eget navn og for egen regning og videresolgt i uendret stand, eller etter den merking, emballering og innpakning som normalt praktiseres i handelsforetak, samt alle provisjoner på kjøp og salg foretatt i tredjemanns navn og for tredjemanns regning, og lignende virksomhet.

Videresalg kan inndeles i:

- videresalg til andre forhandlere, profesjonelle brukere osv. (engrossalg),
- videresalg til husholdninger eller småforbrukere (detaljsalg).

Disse virksomhetsområdene klassifiseres i næringshovedområde G i NACE Rev. 1 (unntatt næringshovedgruppene for vedlikehold og reparasjon: 50.2, 50.4 og 52.7).

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra handels- og formidlingsvirksomhet kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Kode: **18 31 0**

Tittel: **Omsetning fra byggevirksomhet**

Definisjon

Den del av omsetningen som skriver seg fra virksomhet klassifisert i næringshovedområde F i NACE Rev. 1 og som gjelder bygg og anlegg klassifisert som bygninger i grupperingen av bygg- og anleggstyper (CC).

Omsetning som skriver seg fra salg av varer og tjenester som inngår i et underleverandørforhold, tas med. Omsetning som skriver seg fra videresalg av varer og tjenester i uendret stand, utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra byggevirksomhet kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Inngår i *omsetning fra jordbruk, skogbruk, fiskeri og industrivirksomhet* (18 10 0).

Inngår i *omsetning fra industrivirksomhet* (18 12 0).

Inngår i *omsetning fra bygge- og anleggsvirksomhet* (18 12 2).

Kode: **18 32 0**

Tittel: **Omsetning fra anleggsvirksomhet**

Definisjon

Den del av omsetningen som skriver seg fra virksomhet klassifisert i næringshovedområde F i NACE Rev. 1, og som gjelder bygg og anlegg klassifisert som anleggsarbeid i grupperingen av bygg- og anleggstyper (CC).

Omsetning som skriver seg fra salg av varer og tjenester som inngår i et underleverandørforhold, tas med. Omsetning som skriver seg fra videresalg av varer og tjenester i uendret stand, utelates.

Forbindelse med selskapets regnskap

Omsetning fra anleggsvirksomhet kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den er en del av *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0).

Inngår i *omsetning fra jordbruk, skogbruk, fiskeri og industrivirksomhet* (18 10 0).

Inngår i *omsetning fra industrivirksomhet* (18 12 0).

Inngår i *omsetning fra bygge- og anleggsvirksomhet* (18 12 2).

Kode: **20 11 0**

Tittel: **Kjøp av energiprodukter (verdi)**

Definisjon

Kjøp av alle energiprodukter i løpet av referanseperioden bør tas med i denne variabelen bare dersom de er kjøpt for å brukes som brensel. Energiprodukter kjøpt som råstoff eller for videresalg i uendret stand bør utelates. Bare verdien oppgis.

Forbindelse med selskapets regnskap

Kjøp av energiprodukter kan ikke angis separat i selskapets regnskap. De inngår i *råstoffer og forbruksvarer*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *samlet kjøp av varer og tjenester* (13 11 0).

Kode: **20 21 0-20 31 0**

Tittel: **Kjøp av energiprodukter, etter produkt**

- kjøp av steinkull
- kjøp av koks
- kjøp av briketter
- kjøp av gassolje
- kjøp av tung fyringsolje
- kjøp av andre petroleumsprodukter
- kjøp av naturgass
- kjøp av brennstoff
- kjøp av energi fra fornybare kilder
- kjøp av varme
- kjøp av elektrisitet.

Forbindelse med selskapets regnskap

Kjøp av enkeltstående energiprodukter kan ikke angis separat i selskapets regnskap. De inngår i *råstoffer og forbruksvarer*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i kjøp av energiprodukter (20 11 0).

Kode: **21 11 0**

Tittel: **Investeringer i utstyr og anlegg til forurensningskontroll og hjelpemidler til forurensningsbekjempelse (hovedsakelig «end-of-pipe»-utstyr)**

Definisjon

Investeringsutgifter som skriver seg fra handlinger og virksomhet som har som hovedformål å hindre, redusere og fjerne forurensning og all annen forringelse av miljøet.

Handlinger og virksomhet som har en gunstig virkning på miljøet, men som ikke inngår i miljøvern, utelates. Virksomhet som kanskje er gunstig for miljøet, men som hovedsakelig oppfyller tekniske behov eller foretakets interne krav til helse og sikkerhet, utelates derfor fra dette området. Denne begrensningen gjelder i de fleste tilfeller gjenvinningsvirksomhet klassifisert under NACE 37.00 (gjenvinning). Data som er innsamlet for denne næringen, bør ikke tas med i andre NACE-kategorier (se gruppering av miljøvernvirksomhet, UNECE/Eurostat DOC/CES/822).

«End-of-pipe»-utstyr er tekniske tilleggsinstallasjoner til bruk ved forurensningskontroll. Disse installasjonene virker uavhengig eller er identifiserbare deler som er montert på produksjonsanleggene, behandler forurensning som er oppstått, hindrer utslipp eller spredning av forurensende stoffer eller måler forurensningsnivået (overvåking). Investeringen beregnes ut fra installasjonens innkjøpspris eller byggekostnad, medregnet utgifter til utforming og installasjonskostnader. Kjøp av grunn som er nødvendig for installasjonen, tas også med. Utgifter som oppstår hovedsakelig som følge av helse- og miljøtiltak på arbeidsplassen, bør utelates.

Disse investeringene forekommer i virksomhet som f.eks. reduksjon, hindring eller behandling av avfall og spillvann, hindring og fjerning eller reduksjon av utslipp til luft, behandling og disponering av forurenset jordsmonn og grunnvann, hindring eller reduksjon av støy- og vibrasjonsnivå, bevaring av økologiske enheter og landskaper, samt overvåking av miljøets og avfallets kvalitet.

Forbindelse med selskapets regnskap

Investeringer føres ikke i balansen. Tilføyelser til, avhendinger og overdragelser av alle faste aktiva, samt verdjusteringer av disse faste aktiva, vises likevel i balansen eller i notene til regnskapet. Investering i utstyr og anlegg til forurensningskontroll og hjelpemidler til forurensningsbekjempelse, men angis ikke separat i listen over materielle aktiva som er oppført i selskapets regnskap under *anleggsmidler – materielle aktiva*. Forum for regnskapsrådgivning har foreslått at disse opplysningene gjøres tilgjengelige.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i bruttoinvesteringer i materielle aktiva (15 11 0).

Kode: **22 11 0**

Tittel: **Samlede utgifter til intern FoU**

Definisjon

Forskning og eksperimentell utvikling omfatter kreativt arbeid som utføres systematisk for å øke kunnskapsmengden, herunder kunnskapen om mennesket, kulturen og samfunnet, og bruk av denne kunnskapsmengden for å skape nye anvendelser.

Det dreier seg om de samlede utgifter til FoU som utføres internt i enheten, uansett hvor midlene kommer fra.

FoU må skilles fra utgifter til et bredt spekter av beslektet virksomhet. Følgende utelates derfor fra utgifter til FoU:

- utgifter til utdanning og opplæring,
- utgifter til annen vitenskapelig og teknologisk virksomhet (f.eks. informasjonstjenester, prøving og standardisering, forundersøkelser osv.),

- utgifter til annen industrivirksomhet (f.eks. industriell nyskaping som ikke er nevnt andre steder),
- utgifter til virksomhet som er rent finansiell (annen administrasjonsvirksomhet og annen indirekte støttevirksomhet tas med).

Disse interne utgiftene verdsettes til produksjonskostnad og omfatter alle driftskostnader, herunder lønnskostnader og kapitalutgifter.

Forbindelse med selskapets regnskap

Avhengig av nasjonal lovgivning, kan utgifter til FoU føres under en av følgende tre poster: bevegelser i immaterielle aktiva, bevegelser i materielle aktiva eller driftsutgifter.

Dersom utgiften etter nasjonal lovgivning helt eller delvis kan kapitaliseres, tas den med i bevegelser i immaterielle aktiva som i selskapets regnskap føres under *anleggsmidler – immaterielle aktiva – forsknings- og utviklingskostnader*.

Dersom den etter nasjonal lovgivning bare delvis kan kapitaliseres eller ikke kapitaliseres i det hele tatt, inngår den løpende utgiften i *råstoffer og forbruksvarer; andre eksterne kostnader; personalkostnader og andre driftskostnader* og kapitalutgiften er medregnet i bevegelser i materielle aktiva som er ført i selskapets regnskap under *anleggsmidler – materielle aktiva*.

Kode: **22 12 0**

Tittel: **Samlet personale innen FoU**

Definisjon

Forskning og eksperimentell utvikling omfatter kreativt arbeid som utføres systematisk for å øke kunnskapsmengden, herunder kunnskapen om mennesket, kulturen og samfunnet, og bruk av denne kunnskapsmengden for å skape nye anvendelser.

Alle personer som er direkte sysselsatt i forskning og utvikling (FoU), bør telles med, samt personer som yter direkte tjenester, f.eks. ledere, administratorer og kontorpersonale innen FoU. De personer som yter indirekte tjenester, f.eks. kantine- og sikkerhetspersonale, bør utelates, selv om deres lønn medregnes som alminnelige kostnader i målingen av utgiftene.

FoU-personale må skilles fra personale innenfor et bredt spekter av beslektet virksomhet. Følgende utelates derfor fra FoU-personale:

- personale sysselsatt innen utdanning og opplæring,
- personale sysselsatt med annen vitenskapelig og teknologisk virksomhet (f.eks. informasjons-tjenester, prøving og standardisering, forundersøkelser osv.),
- personale sysselsatt med annen industrivirksomhet (f.eks. industriell nyskaping som ikke er nevnt andre steder),
- personale sysselsatt med administrasjon og annen indirekte støttevirksomhet.

Forbindelse med selskapets regnskap

Samlet personale innen FoU kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Det inngår i antall ansatte som føres i notene til selskapets regnskap (artikkel 43 nr. 9).

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *antall ansatte* (16 11 0).

Kode: **23 11 0**

Tittel: **Betalinger til underleverandører**

Definisjon (for industri – næringshovedområde C-E i NACE Rev. 1)

Betaling til underleverandører er betaling foretatt av enheten til tredjemann som vederlag for industrielle varer og tjenester som leveres som en del av et underleverandørforhold definert slik:

To foretak er knyttet sammen i et *underleverandørforhold* når vilkår A og B er oppfylt samtidig:

- A. Kundeforetaket, også kalt *hovedentreprenøren*, deltar i produktutforming og fastsetter tekniske spesifikasjoner, også delvis, for *leverandørforetaket*, også kalt *underleverandør*, og/eller skaffer det materialene som skal bearbeides,
- B. Kundeforetaket selger produktet levert av underleverandøren, enten slik det er eller som en del av et mer sammensatt produkt, og påtar seg ansvaret for produktet etter salg.

Merk: At det bare angis en farge, en størrelse eller et katalognummer, utgjør ikke i seg selv en teknisk spesifikasjon. Framstilling av et skreddersydd produkt innebærer ikke nødvendigvis i seg selv et underleverandørforhold.

Forbindelse med selskapets regnskap

Betalinger til underleverandører behandles ikke nødvendigvis separat i selskapets regnskap. De kan inngå i *andre eksterne kostnader* og *andre driftskostnader*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *samlet kjøp av varer og tjenester* (13 11 0).

Kode: **25 11 1**

Tittel: **Prosentandel av omsetning til detaljister**

Definisjon

Andelen av engrosforetaks omsetning (næring 51 i NACE Rev. 1) som går til detaljister. Denne andelen tilsvarer den tradisjonelle modellen produsent Æ grossist Æ detaljist Æ forbruker. Merk at andelen skal beregnes på grunnlag av omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg (18 13 0).

Forbindelse med selskapets regnskap

Prosentandel av omsetning til detaljister kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den inngår i *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0)

Inngår i *omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg* (18 13 0)

Merk: Sammen med (25 11 2) profesjonelle brukere og (25 11 3) sluttforbrukere danner denne variabelen en uttømmende oppdeling av *omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg* (18 13 0).

Kode: **25 11 2**

Tittel: **Prosentandel av omsetning til profesjonelle brukere (grossister, andre)**

Definisjon

Andelen av engrosforetaks omsetning (næring 51 i NACE Rev. 1) som går til profesjonelle brukere (foretak, institusjoner, offentlige etater osv.) og grossister. Salg til detaljister og sluttforbrukere utelates. Grossistene kan danne et sammensatt distribusjonsnett der det forekommer flere grossister før sluttbrukeren.

Merk at andelen av omsetning skal beregnes på grunnlag av omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg (18 13 0).

Forbindelse med selskapets regnskap

Prosentandel av omsetning til profesjonelle brukere kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den inngår i *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0)

Inngår i *omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg* (18 13 0)

Merk: Sammen med (25 11 1) detaljister og (25 11 3) sluttforbrukere danner denne variabelen en uttømmende oppdeling av *omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg* (18 13 0).

Kode: **25 11 3**

Tittel: **Prosentandel av omsetning til sluttforbrukere**

Definisjon

Andelen av engrosforetaks omsetning (næring 51 i NACE Rev. 1) som går til sluttforbrukere. Dette er en sekundær virksomhet for grossister som opptrer som detaljister.

Merk at andelen av omsetning skal beregnes på grunnlag av omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg (18 13 0).

Forbindelse med selskapets regnskap

Prosentandel av omsetning til sluttforbrukere kan ikke angis separat i selskapets regnskap. Den inngår i *netto omsetning*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *omsetning* (12 11 0)

Inngår i *omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg* (18 13 0)

Merk: Sammen med (25 11 1) detaljister og (25 11 2) profesjonelle brukere danner denne variabelen en uttømmende oppdeling av *omsetning fra virksomhet innen kjøp og videresalg* (18 13 0).

Kode: **25 21 1**

Tittel: **Prosentandel av kjøp fra grossister og innkjøpsgrupper**

Definisjon

Denne variabelen samt variabel 25 21 2 beskriver detaljhandelens leverandørnett; det er et anslag som gjøres av detaljisten for å vurdere andelen av direkte kjøp fra grossister og gjennom innkjøpsgrupper.

Merk at andelen av kjøp skal beregnes på grunnlag av kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand (13 12 0).

Forbindelse med selskapets regnskap

Prosentandel av kjøp fra grossister og innkjøpsgrupper kan ikke angis separat i selskapets regnskap. De inngår i *råstoffer og forbruksvarer, andre eksterne kostnader og andre driftskostnader*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *samlet kjøp av varer og tjenester* (13 11 0).

Inngår i *kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand* (13 12 0).

Merk at andelen av kjøp fra grossister og innkjøpsgrupper (25 21 1) og produsenter (25 21 2) kanskje ikke tilsvarer samlede kjøp med henblikk på videresalg (13 12 0). De to første variablene omfatter f.eks. ikke kjøp fra detaljister og kjøp av brukte varer fra profesjonelle/private brukere.

Kode: 25 21 2

Tittel: **Prosentandel av kjøp fra produsenter**

Definisjon

Denne variabelen samt variabel 25 21 1 beskriver detaljhandelens leverandørnett; det er et anslag som gjøres av detaljisten for å vurdere andelen av direkte kjøp fra produsenter.

Merk at andelen av kjøp skal beregnes på grunnlag av kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand (13 12 0).

Forbindelse med selskapets regnskap

Prosentandel av kjøp fra produsenter kan ikke angis separat i selskapets regnskap. De inngår i *råstoffer og forbruksvarer, andre eksterne kostnader og andre driftskostnader*.

Forbindelse med andre variabler

Inngår i *samlet kjøp av varer og tjenester* (13 11 0).

Inngår i *kjøp av varer og tjenester med henblikk på videresalg i uendret stand* (13 12 0).

Merk at andelene av kjøp fra grossister og innkjøpsgrupper (25 21 1) og produsenter (25 21 2) kanskje ikke tilsvarer samlede kjøp med henblikk på videresalg (13 12 0). De to første variablene omfatter f.eks. ikke kjøp fra detaljister og kjøp av brukte varer fra profesjonelle/private brukere.
